

O B R A Z L O Ž E N J E
P R I J E D L O G A
ZAKONA O RAZVOJNOM PLANIRANJU I UPRAVLJANJU RAZVOJEM
U FEDERACIJI BOSNE I HERCEGOVINE

I. PRAVNI OSNOV

Pravni osnov za donošenje Zakona o razvojnom planiranju i upravljanju razvojem u Federaciji Bosne i Hercegovine sadržan je u odredbi člana III.1. tačka b), koja je izmijenjena amandmanima VIII, LXXXIX i CVI na Ustav Federacije Bosne i Hercegovine i član IV. A. 20 (1) d) Ustava Federacije Bosne i Hercegovine. Prema tim odredbama u isključivoj nadležnosti Federacije Bosne i Hercegovine je utvrđivanje ekonomske politike, uključujući planiranje i obnovu, te politiku korištenja zemljišta na federalnom nivou, a Parlament Federacije, uz ostale ovlasti predviđene Ustavom, nadležan je za donošenje zakona o vršenju dužnosti federalne vlasti.

II. RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA

Stvaranje pretpostavki za ubrzaniji i ujednačeniji socio-ekonomski razvoj zahtijeva postojanje adekvatnog i harmoniziranog sistema razvojnog planiranja i upravljanja razvojem, koji bi na koordiniran način uključivao sve nivoe vlasti u Federaciji Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Federacija). Među ključnim uzrocima neučinkovitosti razvojnog planiranja i realizacije razvojnih politika u Federaciji je nedostatak jasno definisane vizije i pravnog okvira kojim bi se utvrdila svrha, procesi, funkcije i odgovornosti u ciklusu razvojnog planiranja i upravljanja razvojem. Posljedice navedenog se ogledaju u nekoherentnosti u izradi strateških dokumenata na svim nivoima vlasti u Federaciji, nejasnim institucionalnim odgovornostima, aktivnostima na *ad hoc* osnovi, dupliciranju u djelovanju politika, neefikasnom korištenju oskudnih finansijskih resursa i u konačnici, usporenom i neodrživom društveno-ekonomskom razvoju Federacije. Pored toga, nedostatak ovakvog sistema se negativno odražava i na sposobnost Federacije da efikasno odgovori na složene zahtjeve Evropske unije (EU) u procesu evropskih integracija, kao i nedovoljno iskorištavanje pretpristupne finansijske podrške EU.

Stupanjem na snagu Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju između Bosne i Hercegovine i Evropske unije 01. juna 2015. godine, Bosna i Hercegovina (BiH) je preuzela određene obaveze. S tim u vezi, Federacija je u smislu člana III 2. Ustava BiH, dužna pružiti „svu potrebnu pomoć Vladi Bosne i Hercegovine kako bi joj se omogućilo da ispoštuje međunarodne obaveze”, koje uključuju i obaveze koje su proizašle iz Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju nakon njegovog stupanja na snagu.

Uspostavljen koherentan zakonodavni i institucionalni okvir razvojnog planiranja je pretpostavka za uspostavu koordinacionog mehanizma za kreiranje, implementaciju i provođenje javnih politika u skladu sa prioritetima i standardima pristupanja BiH u EU. Jednako važno je i postizanje efikasnijeg korištenja raspoloživih domaćih javnih sredstava u cilju boljih rezultata socio-ekonomskog razvoja.. Treba imati na umu da Instrument za pretpristupnu pomoć EU (IPA II) podrazumijeva usaglašen sektorski pristup, sa sektorskim strategijama, sa predvidivim i osiguranim višegodišnjim planiranjem budžeta, sa osiguranom koordinacijom kako unutar zainteresovanih strana, tako i prema donatorima. Pri tome je nužno da sektorske strategije imaju potreban kvalitet, što podrazumijeva da su sektorski strateški ciljevi koherentni sa razvojnim ciljevima BiH, da su jasno definisani, da sadrže akcioni plan sa finansijskim i vremenskim okvirom implementacije i nosiocima aktivnosti, te da postoji dovoljna podrška ključnih institucija u implementaciji takvih strateških dokumenata. Osim toga, kako bi transformisali prioritete u provedive aktivnosti,

vitalne veze između strateških dokumenata na entitetskom, kantonalnim i lokalnim nivoima vlasti u Federaciji su neophodne, kao i usklađenost sa relevantnim finansijskim i budžetskim okvirima.

Važno je napomenuti da će stupanje na snagu Zakona o razvojnom planiranju i upravljanju razvojem u Federaciji Bosne i Hercegovine omogućiti izradu strateških dokumenata i pripremu konkretnih prioriteta projekata koji proizilaze iz strateških dokumenata na svim nivoima vlasti, te unaprijediti ukupnu spremnost Federacije za programiranje i efikasnu apsorpciju sredstava iz EU IPA II. Ovo je naročito relevantno kada se uzme u obzir da se podrška iz EU IPA II realizira kroz projekte koji doprinose ostvarenju domaćih legitimnih strategija. Zakon će značajno doprinijeti i ukupnoj spremnosti Federacije u ispunjavanju opštih uslova iz poglavlja iz Upitnika EU koje se odnosi na regionalnu politiku i koordinaciju strukturnih instrumenata.

Osim toga, Zakon će doprinijeti ostvarivanju prioriteta iz Reformske agende BiH 2015-2018 i Akcionog plana BiH za njenu implementaciju posebno u oblasti reforme javne uprave.

Vlada Federacije Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Vlada FBiH) donijela je Uredbu o planiranju rada i izvještavanju o radu Vlade Federacije Bosne i Hercegovine, federalnih ministarstava i institucija („Službene novine Federacije BiH“, br. 89/14, 107/14), kojom se uređuje metodologija planiranja i izvještavanja o radu Vlade FBiH kao i federalnih ministarstava i institucija. Iako se programi i izvještaji sačinjavaju za budžetsku godinu, njihov sadržaj nije u potpunosti povezan sa sadržajem Budžeta. To je jedan od razloga zbog kojih je ova Uredba donešena, čime se proces razvojnog planiranja i izvještavanja pokušao povezati sa procesom izrade Budžeta za određenu godinu. Ipak, pomenuta Uredba odnosi se isključivo na institucionalno planiranje federalnih ministarstava koje ostaje velikim dijelom izolovano od procesa šireg razvojnog planiranja. Ova Uredba razmatra samo proces planiranja i izvještavanja na nivou federalnih organa uprave i upravnih organizacija i ne definiše proces razvojnog planiranja na nivou kantona i jedinica lokalne samouprave u Federaciji, kao i koordinaciju i usaglašavanje razvojnog planiranja na svim nivoima vlasti.

Kada je u pitanju planiranje razvoja na nivou kantona, metodološki okvir za planiranje razvoja kantona je ujednačen, tako da 9 kantona ima strategije razvoja izrađene po istoj metodologiji, dok je proces izrade strategije razvoja u preostalom kantonu (Hercegovačko-nervetanski kanton) u završnoj fazi. Međutim, ono što izostaje na nivou kantona je okvir kojim se reguliše implementacija, monitoring, evaluacija i izvještavanje, dok je određeni stepen harmonizacije razvojnog planiranja na nivou jedinica lokalne samouprave osiguran kroz primjenu jedinstvene Metodologije za integrisano planiranje lokalnog razvoja koju je Vlada FBiH prihvatila i njenu primjenu preporučila svim jedinicama lokalne samouprave (Zaključak Vlade Federacije Bosne i Hercegovine br. 854/2009 od 12.11.2009. godine). Trenutno u Federaciji je na snazi veći broj strateških dokumenata, koji nisu međusobno usklađeni, kako po proceduri donošenja (neke su donijele vlade različitih nivoa, neke Parlament FBiH ili drugi nivoi vlasti) i osnovnim sadržajnim elementima, tako i sa budžetima. Na kraju krajeva, ovi faktori mogu dovesti do izostanka primjene skupa razvojnih prioriteta.

Federalni zavod za programiranje razvoja i Federalno ministarstvo pravde, uz podršku Vlade Švicarske i Razvojnog programa Ujedinjenih nacija (UNDP) a kroz Projekat integrisanog lokalnog razvoja (ILD) započeli su u 2012. godini aktivnosti na pripremi radnog materijala - Zakona o razvojnom planiranju i upravljanju razvojem u Federaciji Bosne i Hercegovine. Ovim zakonom uređuju se opće odredbe, institucionalni okvir za razvojno planiranje i upravljanje razvojem u Federaciji, strateški i implementacioni dokumenti u Federaciji, proces razvojnog planiranja i programiranja razvoja u Federaciji i

evaluacija strateških dokumenata u Federaciji, izvještavanje o implementaciji strateških dokumenata u Federaciji, finansiranje implementacije razvojnih prioriteta u Federaciji i nadzor nad primjenom ovog zakona, te prijelazne i završne odredbe.

DOKUMENT JAVNE POLITIKE – PROCJENA UTICAJA

Na osnovu prethodno provedenih analiza i u skladu sa podzakonskim aktom o procjeni uticaja koji je bio na snazi u oktobru 2013. godine, Federalni zavod za programiranje razvoja započeo je izradu dokumenta javne politike - procjene uticaja - koji sadrži ocjenu postojećeg stanja, jasnu formulaciju problema, definisane ciljeve politike i rezultata koji se namjeravaju postići, plan monitoringa, moguće opcije za rješavanje problema i procjenu njihovog učinka, pri čemu su opcije koje obećavaju najbolje rezultate u postizanju ciljeva preporučene i unesene u Zakon ili će naći mjesto u podzakonskim aktima koji će biti donešeni na osnovu Zakona. Dokument je urađen uz stručnu i materijalnu podršku USAID projekta „Jačanja institucija vlasti i procesa u Bosni i Hercegovini“ (USAID SGIP), te uz aktivne konsultacije sa projektom ILDP.

Prema izvršenoj analizi, ključni problem koji je potrebno riješiti provođenjem javne politke na dugoročnoj osnovi jeste „neadekvatan i neefikasan sistem razvojnog planiranja i upravljanja razvojem u FBiH“, koji nije u stanju da odgovori potrebama evropskih integracija, te zahtjevima ekonomije i društva.

Identifikovani ključni problem reflektira niz specifičnih problema koje je neophodno suštinski riješiti kako bi se uspostavio efikasan i koherentan sistem razvojnog planiranja i upravljanja i koji se mogu grupisati u 4 grupe: 1) nepostojanje odgovarajućeg regulatornog i institucionalnog okvira za djelotvornu pripremu i realizaciju razvojnih prioriteta na svim nivoima vlasti u Federaciji; 2) ograničeni institucionalni kapaciteti i nedostatak funkcionalnih mehanizama međuvladine koordinacije u sveukupnom procesu razvojnog planiranja i upravljanja; 3) nedovoljna metodološka usklađenost i povezanost strateških dokumenata u Federaciji (na horizontalnom i vertikalnom nivou), te nedostatak implementacionih dokumenata za efikasno provođenje strategija i neusklađenost sa zahtjevima rodno odgovornog razvojnog planiranja i 4) nedovoljna efikasnost u korištenju budžetskih i vanbudžetskih izvora finansiranja, uključujući i raspoložive donatorske i kreditne izvore za potrebe finansiranja razvojnih prioriteta.

U rješavanju ovih problema, mjere javne politike je potrebno usmjeriti ka postizanju glavnog cilja a to je: **“Unaprijediti i održavati efikasnim sistem razvojnog planiranja i upravljanja razvojem koji doprinosi održivom socio-ekonomskom rastu i razvoju u Federaciji“**, te specifičnih ciljeva: 1) Uspostavljanje i održavanje djelotvornih kapaciteta i mehanizama razvojnog planiranja, upravljanja razvojem, praćenja, izvještavanja, saradnje i koordinacije u Federaciji; 2) Osiguranje međusobne povezanosti i usklađenosti strateških dokumenata i 3) Unaprijeđenje efikasnosti u korištenju budžetskih sredstava i drugih javnih resursa (budžetska, vanbudžetska, donatorska). Dokumentom je ujedno definisano ukupno 14 operativnih ciljeva koji vode ka rješavanju specifičnih problema (16 specifičnih problema), grupisanih unutar 4 gore pomenute grupe problema. Na osnovu fiskalne, ekonomske, socijalne (uključujući i perspektivu jednakopravnosti spolova) i okolišne procjene učinka alternativnih i mogućih opcija, uz primjenu jedinstvenih kriterija (efektivnost, efikasnost, politička, finansijska i administrativna izvodivost, distribucija troškova, pravičnost i održivost), izvršen je odabir preferentnih opcija za postizanje ciljeva javne politike.

Jačanje institucionalnih kapaciteta za razvojno planiranje, praćenje i izvještavanje je razmotreno u odnosu na svaki od nivoa vlasti (Federacija, kantoni i jedinice lokalne samouprave), uzimajući u obzir realne okolnosti i resurse na tim nivoima vlasti.

Uspostavom entitetskog i kantonalnih Vijeća za razvojno planiranje i upravljanje razvojem, kao savjetodavnih tijela, te uspostavom sektorskih vijeća, kreirala bi se ključna struktura sistema međuvladine saradnje, čime bi se stvorile pretpostavke za harmonizirano djelovanje na vertikalnom nivou, dok bi odgovarajuće institucionalne strukture (preferabilno identifikovane unutar postojećih resursa) bile uključene u stalna „centralna koordinirajuća tijela vlada” sa zadatkom da osiguraju stalnu koordinacijsku podršku ukupnom procesu razvojnog planiranja i upravljanja, kao i usklađivanje budžetskih okvira sa razvojnim prioritetima (u bliskoj saradnji sa ministarstvima finansija), čime bi se osigurao integrisani pristup razvojnog planiranja i budžetskog ciklusa. Nadalje, primjenom načela otvorenosti (prema društvu u cjelini) i otvorenog metoda koordinacije (između vladinih institucija), osigurala bi se transparentnost i uključenost zainteresiranih partnera u sveukupne procese razvojnog planiranja i upravljanja, kao i efikasan proces usaglašavanja prioriteta razvojnih ciljeva i pravaca djelovanja između različitih nivoa vlasti. Izradom propisa za izradu strateških dokumenata i programa razvoja, uspostavili bi se jedinstveni standardi metoda, strukture i sadržaja ključnih dokumenata, te procesa praćenja i evaluacije.

Komplementarnost i integracija razvojnih i sektorskih strateških dokumenata u Federaciji sa budžetskim procesima i programima javnih investicija, te jačanje kapaciteta u oblasti programiranja, planiranja javnih investicija i upravljanja projektnim ciklusom će se osigurati u početnom dijelu, nizom aktivnosti podržanih od strane donatorskih projekata koji su već u toku, dok bi se održivost rezultata osigurala putem formiranja gore pomenute systemske strukture i uspostavom procesnih standarda.

Fiskalnom analizom opcija prikazan je minimalni utrošak za implementaciju različitih opcija, ali je potrebno naglasiti da preferentne opcije podrazumijevaju opcije koje obećavaju maksimalne pozitivne učinke uz, ujedno, minimalne troškove, pri čemu je naglašeno da je racionalnom preraspodjelom postojećih resursa vrlo moguće obezbijediti provođenje većine preferencijalnih opcija bez dodatnih sredstava.

Provođenju preferencijalnih opcija koje vode ka uspostavi systemske strukture razvojnog planiranja i upravljanja na svim nivoima vlasti u Federaciji moguće je pristupiti na dva načina i to: 1) fragmentiranim pristupom koji podrazumijeva donošenje 11 zakona na entiteskom i kantonalnim nivoima, i 2) donošenjem zakona na nivou Federacije i pratećih implementacionih dokumenata kojim će se uspostaviti osnove strukture sistema i procesa razvojnog planiranja i upravljanja u Federaciji. Nema sumnje da fragmentirani pristup u sebi sadrži visok rizik da sistem neće biti pravovremeno uspostavljen, niti harmoniziran i usaglašen na vertikalnom i horizontalnom nivou, a primjena ovog pristupa iziskuje i dodatne troškove izrade zakona koji bi se morali osigurati iz pojedinačnih budžeta Federacije i kantona.

Sa druge strane, prednost donošenja zakona na nivou Federacije ogleda se u efikasnoj i istovremenoj uspostavi osnovne strukture sistema razvojnog planiranja i upravljanja razvojem, odsustvu dodatnih troškova, te realnoj platformi za punu realizaciju ciljeva javne politike. Koristi koje može polučiti uspostava i djelovanje harmoniziranog sistema značajno prevazilaze iznos sredstava koji su procijenjeni, čak i ukoliko bi se uložila dodatna sredstva (ukoliko se ocijeni potrebnim), posebno imajući u vidu značaj ispunjenja pretprijetnih zahtjeva u okviru evropskih integracija, uključujući i EU IPA II fondove i druga bilateralna i multilateralna sredstva pomoći koja se mogu usmjeriti na razvojne prioritete u Federaciji. Javnu politiku i Zakon o razvojnom planiranju i upravljanju razvojem (uključujući i druge predviđene provedbene propise) treba posmatrati u širem kontekstu integrisanja Federacije u sveukupni sistem razvojnog planiranja u BiH, a što bi doprinijelo pravovremenom i efikasnijem ispunjenju mnogobrojnih međunarodnih obaveza i ubrzanju procesa priključenja BiH u EU.

Stoga je preporučen pristup donošenja Zakona o razvojnom planiranju i upravljanju razvojem u Federaciji. Ovaj pristup je podržan u okviru provedenih konsultacija i od strane kantona i jedinica lokalne samouprave, čime se stvaraju realne pretpostavke za punu implementaciju Zakona.

III.- OBRAZLOŽENJE PREDLOŽENIH RJEŠENJA

Predloženi tekst Zakona o razvojnom planiranju i upravljanju razvojem u Federaciji osigurava osnove za punu implementaciju ciljeva javne politike na svim nivoima vlasti. Predložena rješenja u zakonu se zasnivaju na preferentnim opcijama, uzimajući u obzir Ustavom definisane nadležnosti svih nivoa vlasti.

Poglavlje I. – OPĆE ODREDBE (čl. 1.- 4.)

U ovom poglavlju obrađene su opće odredbe koje se odnose na predmet Zakona, mogućnosti uspostavljanja sistema razvojnog planiranja i upravljanja razvojem, definicije – pojmovi koji se koriste u Zakonu, te načela razvojnog planiranja i upravljanja razvojem. Odredbe ovog Zakona odnose se na razvojno planiranje i upravljanje razvojem u Federaciji, kantonima i jedinicama lokalne samouprave.

Ovo poglavlje uređuje i osnovna načela razvojnog planiranja i upravljanja razvojem u Federaciji, a to su: usklađeni pristup razvojnom planiranju, programiranju, finansiranju i upravljanju razvojem na svim nivoima u Federaciji; odgovornost, efektivnost i efikasnost javnih institucija na svim nivoima u Federaciji u procesu razvojnog planiranja i implementacije razvojnih prioriteta; OMK (otvoreni metod koordinacije) između svih nivoa u Federaciji u procesu zajedničkog razvojnog planiranja i realizacije razvojnih prioriteta; ravnopravnost spolova i jednake mogućnosti za sve građane u svim fazama razvojnog planiranja i upravljanja razvojem; horizontalna i vertikalna koordinacija među nadležnim institucijama u procesima razvojnog planiranja i upravljanja razvojem u Federaciji i usklađenost razvojnih prioriteta; komplementarnost koja podrazumijeva da se razvojne aktivnosti različitih institucija i nivoa vlasti međusobno nadopunjuju u cilju multiplikacije razvojnih efekata, te partnerstvo, javnost i transparentnost na svim nivoima u Federaciji u razvojnom planiranju, implementaciji, finansiranju, monitoringu i evaluaciji razvojnih procesa procesima (član 4).

Poglavlje II. INSTITUCIONALNI OKVIR ZA RAZVOJNO PLANIRANJE I UPRAVLJANJE RAZVOJEM U FEDERACIJI (čl.5. – 14.)

Ovim poglavljem uređuje se institucionalni okvir za razvojno planiranje i upravljanje razvojem u Federaciji koji čine: Vlada Federacije BiH, federalni organi uprave i upravne organizacije, Federalni zavod za programiranje razvoja, vlade kantona, kantonalni organi uprave i upravne organizacije, jedinice lokalne samouprave i nadležna tijela za poslove razvojnog planiranja i upravljanja razvojem u kantonima i jedinicama lokalne samouprave. Kao savjetodavna tijela utvrđuju se Vijeće za razvojno planiranje i upravljanje u Federaciji i vijeća za razvojno planiranje i upravljanje u kantonima (član 5.).

Taksativno su određene nadležnosti Federalnog zavoda za programiranje razvoja u procesu razvojnog planiranja i upravljanja razvojem u Federaciji (12 preciziranih poslova) (član 6.).

Organizacija poslova za razvojno planiranje i upravljanje razvojem u federalnim, kantonalnim organima uprave i jedinicama lokalne samouprave na svim nivoima propisuje se kako bi se pomoglo ovim subjektima u postupcima prilagođavanja pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i organizaciji poslova razvojnog planiranja i upravljanja razvojem u

skladu sa specifičnostima svakog organa uprave i nivoa na kojem se ovi poslovi organizuju (čl. 7. - 10.).

U ovom Poglavlju kao savjetodavno tijelo uspostavlja se i Vijeće za razvojno planiranje i upravljanje razvojem Federacije koje ima savjetodavnu ulogu u procesima definisanja, implementacije, monitoringa, evaluacije i izvještavanja o realizaciji razvojnih prioriteta u Federaciji i djeluje u skladu sa načelima partnerstva i saradnje, te se određuje njegov sastav. Također, predviđena je i mogućnost formiranja sektorskih vijeća, po potrebi, koja imaju savjetodavnu ulogu u procesima definisanja, implementacije, monitoringa, evaluacije i izvještavanja o realizaciji specifičnih sektorskih prioriteta u Federaciji (član 11.). Nadležnost Vijeća FBiH je određena kroz razmatranje i davanje određenih preporuka (član 12.), a po istom principu je određeno uspostavljanje vijeća za razvojno planiranje i upravljanje u kantonima, koja su tijela vlada kantona koja imaju savjetodavnu ulogu u procesima definisanja, implementacije, monitoringa, evaluacije i izvještavanja o realizaciji razvojnih prioriteta u kantonima, i djeluju u skladu sa načelima partnerstva i saradnje. Određuje se i njihov uži sastav, te osnovne nadležnosti (čl. 13. i 14.).

Poglavlje III. - STRATEŠKI I IMPLEMENTACIONI DOKUMENTI U FEDERACIJI (čl.15. – 26.)

U ovom poglavlju sadržane su odredbe koje se odnose na vrste strateških dokumenata u Federaciji, na prvom mjestu Strategija razvoja Federacije, sektorske strategije Federacije, strategije razvoja kantona, sektorske strategije kantona, te strategije razvoja jedinica lokalne samouprave (čl. 15. - 20.).

U okviru ovog poglavlja propisano je da će Vlada Federacije, na prijedlog Federalnog zavoda za programiranje razvoja, donijeti propis o metodologiji izrade strateških dokumenata u Federaciji, uključujući način njihove izrade, strukturu, horizontalnu i vertikalnu koordinaciju i konsultacije, usklađenost sa prostorno-planskom dokumentacijom i institucionalnu odgovornost a uz prethodne konsultacije sa kantonima i Savezom općina i gradova FBiH (član 21.).

Pored ovih, određuju se i vrste implementacionih dokumenata kao što su: Trogodišnji plan rada, Godišnji plan rada, Godišnji izvještaj o radu i Izvještaj o razvoju (čl. 22. - 26.).

U okviru ovog poglavlja opisuje se proces monitoringa i izvještavanja o implementaciji strateških dokumenata u Federaciji. Nadležne institucije za monitoring i izvještavanje o implementaciji strateških i implementacionih dokumenata iz čl. 15., 23. i 24. ovog zakona su institucije iz člana 5. stav (1) ovog zakona.

Sve nadležne institucije u Federaciji vrše redovno prikupljanje i procjenu podataka neophodnih za praćenje napretka u implementaciji strateških i implementacionih dokumenata prema utvrđenim indikatorima izvršenja i uspješnosti i u skladu sa principom OMK. Na osnovu godišnjih planova rada nadležne institucije vrše procjenu ostvarenosti napretka u implementaciji strateških dokumenata u skladu sa članom 25. ovog zakona. Rezultati procjene se uvrštavaju u godišnji izvještaj o razvoju u skladu sa članom 26. ovog zakona.

Način izrade i proces monitoringa i izvještavanja dokumenata iz čl. 22.-26., propisuje se posebnim propisom.

Poglavlje IV. - PROCES RAZVOJNOG PLANIRANJA I PROGRAMIRANJA RAZVOJA I EVALUACIJA STRATEŠKIH DOKUMENATA U FEDERACIJI (čl. 27.-30.)

U okviru ovog poglavlja određuje se da Vlada Federacije, na preporuku Vijeća Federacije, donosi odluku o izradi Strategije razvoja Federacije, izuzev od člana 16. stav (6) ovog zakona, najkasnije 24 mjeseca prije završetka prethodnog planskog ciklusa u Federaciji. Izuzev od člana 18. stav (6) ovog zakona Vlada kantona, donosi odluku o izradi strategije razvoja kantona najkasnije 12 mjeseci prije završetka prethodnog planskog ciklusa u Federaciji, a općinski načelnik, odnosno gradonačelnik jedinice lokalne samouprave, donosi odluku o izradi strategije razvoja jedinice lokalne samouprave najkasnije 12 mjeseci prije završetka prethodnog planskog ciklusa u Federaciji.

Određuje se i međusobna povezanost strateških dokumenata u Federaciji (član 28.). Programiranje razvoja u Federaciji se realizuje izradom implementacionih dokumenata iz čl. 23., 24., 25. i 26. ovog zakona. Programiranje razvoja se provodi u skladu sa kalendarom izrade DOB-a i budžeta. Donošenje propisa o trogodišnjem i godišnjem planiranju, monitoringu i izvještavanju propisano je članom 22. stav (2) ovog zakona.

Nadležne institucije vrše evaluaciju strateških dokumenata. Evaluacijski kriteriji, indikatori i dinamika provođenja evaluacije će se definisati propisom o evaluaciji strateških dokumenata u Federaciji, čija je izrada predviđena ovim Zakonom. Pomenuti propis donosi Vlada FBiH na prijedlog Federalnog zavoda za programiranje razvoja, uz prethodne konsultacije sa kantonima i Savezom općina i gradova FBiH. Svi izvještaji o evaluaciji strateških dokumenata u Federaciji su dostupni javnosti i objavljuju se na internet stranicama nadležnih institucija. U svrhu mjerenja sveukupnog uticaja implementacije strateških dokumenata u Federaciji, Federalni zavod za programiranje razvoja izrađuje indeks razvijenosti kantona i jedinica lokalne samouprave na godišnjem nivou. Vlada FBiH, na prijedlog Federalnog zavoda za programiranje razvoja, uz prethodne konsultacije sa kantonima i Savezom općina i gradova FBiH, donosi propis o izradi indeksa razvijenosti.

Poglavlje V. FINANSIRANJE IMPLEMENTACIJE RAZVOJNIH PRIORITETA U FEDERACIJI I NADZOR NAD PRIMJENOM OVOG ZAKONA (čl. 31.-33.)

Ovo poglavlje utvrđuje izvore finansiranja za realizaciju prioriteta definisanih strateškim dokumentima (član 31.), što uključuje budžete Federacije, kantona i jedinica lokalne samouprave, finansijske resurse međunarodnih finansijskih institucija i organizacija, te ostale izvore.

Utvrđeno je i povezivanje godišnjih prioriteta iz strateških dokumenata sa budžetima i programima javnih investicija u Federaciji (član 32.), kako bi se kroz ove mehanizme osigurala operacionalizacija strateških dokumenata i ciljano usmjeravanje resursa prema utvrđenim razvojnim prioritetima.

U ovom poglavlju određene su i institucije nadležne za uspostavljanje institucionalnog okvira za primjenu ovog zakona, nadzor nad primjenom u pogledu izrade, procesne i suštinske kompatibilnosti strateških i implementacionih dokumenata i u pogledu kompatibilnosti procesa razvojnog planiranja i programiranja sa procesom izrade DOB-a, budžeta, te procjene uticaja. U segmentu koji se odnosi na nadzor nad primjenom ovog zakona na način kako je predloženo, željelo se postići potpuno i detaljno određivanje institucija nadležnih za svaki od navedenih segmenata, kako bi se obezbijedila potpuna primjena ovog zakona.

Poglavlje VI. - PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE (čl. 34.-38.)

Ovo poglavlje se odnosi na rokove za usklađivanje normativnih akata Federacije, kantona i jedinica lokalne samouprave sa odredbama ovog zakona u propisanim rokovima od dana stupanja na snagu istog (član 34.).

Zatim, utvrđuje se obaveza za Vladu FBiH donošenja provedbenih akata u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu zakona iz čl. 11. stav (4), čl. 21., 22. stav (2) i 30. st. (5) i (8) uz preporuku vladama kantona i izvršnim tijelima jedinica lokalne samouprave da dosljedno primjenjuju propise u cilju osiguranja harmoniziranog funkcionisanja sistema razvojnog planiranja i upravljanja na svim nivoima vlasti (član 35). Vlada FBiH će, na prijedlog Federalnog ministarstva finansija/Federalnog ministarstva financija, uz prethodno mišljenje Federalnog zavoda, donijeti akt iz člana 32. stav (2) ovog zakona u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Članom 37. propisan je proces prvog ciklusa planiranja razvoja Federacije, u skladu sa planskim ciklusima EU.

Članom 39. propisano je da ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenim novinama Federacije BiH".

IV. USKLAĐENOST PROPISA SA EVROPSKIM ZAKONODAVSTVOM

Postupajući u skladu sa odredbama Pravila i postupaka za izradu zakona i drugih propisa Federacije Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, broj 71/14), za ovaj zakon utvrđeno je da ne postoje sekundarni izvori prava EU sa kojim bi se trebale uskladiti odredbe ovog zakona.

V. – FINANSIJSKA SREDSTVA

Prema odabranim najprihvatljivijim opcijama iz Dokumenta javne politike - procjene uticaja- za implementaciju ovog zakona, kada je u pitanju uspostavljanje institucionalnog okvira na svim nivoima vlasti, nije neophodno izdvajanje dodatnih sredstava u Budžetu FBiH, budžetima kantona i budžetima jedinica lokalne samouprave. Naime, ukoliko se prilikom kreiranja institucionalnog okvira vlade na svim nivoima vlasti u Federaciji opredijele za korištenje postojećih ljudskih resursa, neće biti potrebe za novim finansijskim izdvajanjima.

Kada je u pitanju uspostavljanje Vijeća za razvojno planiranje i upravljanje razvojem na nivou FBiH i kantona, finansijske procjene su prikazane u donjoj tabeli, a potrebna sredstva će se obezbijediti iz redovnih budžetskih sredstava, uštedama na istim ili sličnim stavkama.

Finansiranje rada Vijeća za razvojno planiranje i upravljanje razvojem na godišnjem nivou

	Budžet FBiH	Budžet 10 kantona	Ukupno
Sredstva za rad Vijeća FBiH	900,00	4.520,00	5.420,00
Sredstva za rad 10 vijeća kantona	-	8.800,00	8.800,00
UKUPNO	900,00	13.320,00	14.220,00

Ovim zakonom predviđena je (osim uspostavljanja Vijeća za razvojno planiranje i upravljanje razvojem) i izrada Strategije razvoja Federacije Bosne i Hercegovine (ovaj proces bi trebao započeti u 2018. godini) kao jednog od najvažnijih strateških dokumenata za FBiH. Za njenu izradu potrebna su finansijska sredstva u ukupnom iznosu od 204.000

KM za izradu dokumenta kako je to prikazano u propisanom Obrascu izjave o fiskalnoj procjeni (Pravilnik o proceduri za izradu izjave o fiskalnoj procjeni zakona, drugih propisa i akata planiranja na budžet („Službene novine Federacije BiH“, broj 34/16)), Federalnog ministarstva finansija/Federalnog ministarstva financija. Ova sredstva bi se trebala obezbijediti dijelom iz budžeta Federacije BiH (50%) a drugi dio od 50% bi se obezbijedio iz donatorskih sredstava (npr. kroz treću fazu ILDP projekta, čije se odobravanje očekuje u 2017. godini, već je planiran dio sredstava za ovu namjenu). Također, bitno je naglasiti da postoje i druge donatorske inicijative koje bi finansijski mogle učestvovati u implementaciji zakona, tako da je intencija da se za implementaciju ovog zakona maksimalno iskoriste donatorska sredstva.

Značajno je naglasiti da se ne očekuju finansijske implikacije na budžete Federacije, kantona ili jedinica lokalne samouprave u pogledu izrade metodoloških smjernica i drugih podzakonskih akata, obzirom na postojeće projekte međunarodnih organizacija koji će podržati određene faze u procesu razvojnog planiranja i upravljanja razvojem (podrška u izradi podzakonskih akata predviđenih Zakonom, obuke zaposlenih i sl.).

IX – OPIS KONSULTACIJA

Federalno ministarstvo pravde i Federalni zavod za programiranje razvoja su uz podršku Vlade Švicarske i UNDP-a u BiH, a kroz Projekat integrisanog lokalnog razvoja, započeli su u 2012. godini aktivnosti na izradi teza u okviru kojih je izvršena analiza postojećeg stanja u oblasti razvojnog planiranja i upravljanja razvojem. Analiza je ukazala na niz sistemskih nedostataka koji se negativno odražavaju na efektivnost realizacije razvojnih prioriteta na svim nivoima vlasti u Federaciji.

Analiza je predstavljena Radnoj grupi za unapređenje vertikalne integracije razvojnog planiranja u Federaciji. Radnu grupu čine imenovani predstavnici Federalnog zavoda za programiranje razvoja, Federalnog ministarstva pravde, Federalnog ministarstva finansija/Federalnog ministarstva financija, Federalnog ministarstva razvoja, poduzetništva i obrta, Federalnog ministarstva poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva, Federalnog ministarstva energije, rudarstva i industrije, Federalnog ministarstva okoliša i turizma, Federalnog ministarstva rada i socijalne politike, Federalnog ministarstva obrazovanja i nauke, kantona i jedinica lokalne samouprave, Ministarstva finansija i trezora BiH (Sektor za koordinaciju međunarodne ekonomske pomoći), Direkcije za ekonomsko planiranje BiH, Direkcije za evropske integracije BiH, Predstavničkog doma Parlamenta FBiH (Komisija za lokalnu samoupravu), Saveza gradova i općina FBiH, Ambasade Švicarske u BiH i UNDP-a.

Nakon identifikacije navedenih izazova, u maju 2013. godine Radna grupa je usaglasila teze, odnosno prijedlog osnovnih karakteristika koherentnog sistema razvojnog planiranja i upravljanja razvojem koji je definisan kao „sistem koji vertikalno uvezuje sve administrativne nivoe razvojnog planiranja i upravljanja i koji je usklađen sa procesima izrade budžeta i programa javnih investicija; izrada i implementacija politika i planova na osnovu partnerstva i koordinacije; međusektorska koherentost i zajedničko djelovanje razvojnih politika u Federaciji, usklađenost razvojnog planiranja sa prostornim planiranjem, kontinuirano praćenje i evaluiranje implementacije razvojnih politika u Federaciji“. Radna grupa je potom dogovorila da Federalni zavod za programiranje razvoja i Federalno ministarstvo pravde daju prijedlog optimalnog rješenja u pogledu izgradnje takvog sistema.

Nakon dodatnih konsultacija sa svim kantonima i jedinicama lokalne samouprave (putem stručnih komisija i Predsjedništva Saveza općina i gradova FBiH) tokom 2013. godine, na osnovu utvrđenih teza pristupilo se izradi normativnog akta - Zakona o razvojnom

planiranju i upravljanju razvojem u Federaciji Bosne i Hercegovine, procjene uticaja pojedinačnih rješenja koje ovaj zakon uvodi, kao i obrazloženja za njegovo donošenje. U postupku izrade teza konsultovane su brojne institucije.

Federalni zavod za programiranje razvoja je potom razradio teze kroz Javnu politiku i procjenu uticaja mogućih mjera javne politike, pri čemu se detaljno analiziralo stanje, utvrđeni ciljevi, kao i mjere javne politike, te predložene najbolje mjere koje su uvrštene u Radni materijal Zakona o razvojnom planiranju i upravljanju razvojem. U aprilu 2014. godine, materijal je postavljen na web stranici Federalnog ministarstva pravde.

Pored toga, Nacrt javne politike – procjene uticaja i Prednacrt Zakona o razvojnom planiranju i upravljanju razvojem predstavljeni su i razmotreni od članova Radne grupe za unapređenje vertikalne integracije razvojnog planiranja u Federaciji, na sastanku održanom 17.04. 2014. godine, nakon čega su održane javne konsultacije dana 22.04.2014. godine, organizirane uz podršku ILDP projekta i USAID SGIP projekta. Konsultativnom događaju su prisustvovali predstavnici različitih nivoa institucija vlasti u Federaciji, međunarodnih organizacija i projekata, te nevladinih organizacija.

Na osnovu konsultativnog procesa, te izmjena koje su uslijedile kao rezultat konkretnih prijedloga i razmatranja Obrađivača, predložen je unaprijeđen tekst Zakona, koji je u najvećem dijelu usaglašen sa Javnom politikom i ciljevima javne politike.

XXXX

Ured Vlade Federacije BiH za zakonodavstvo i usklađenost sa propisima EU je svojim aktima br.: 02-07-02/1-02-744/14 od 22.07.2014. i 02-07-02/1-02-744-2/14 od 29.07.2014. godine dostavio mišljenje na Prednacrt zakona, a svoje Mišljenje dostavilo je i Federalno ministarstvo finansija/Federalno ministarstvo financija aktom broj: 06-14-4124/14 od 08.07.2014. godine. Vlada Federacije BiH je na svojoj 129. sjednici od 28.08.2014. godine utvrdila Nacrt Zakona o razvojnom planiranju i upravljanju razvojem u Federaciji Bosne i Hercegovine, te zadužila Federalno ministarstvo pravde da u skladu sa vođenom raspravom dostavi konačan tekst Nacrta zakona o razvojnom planiranju i upravljanju razvojem u Federaciji Bosne i Hercegovine. Postupajući u skladu sa ovim zaduženjem Vlade FBiH, Federalno ministarstvo pravde sa Federalnim ministarstvom prostornog uređenja usaglasilo je pojedine odredbe Zakona, te je predmetni Zakon dostavljen Vladi FBiH, radi upućivanja u parlamentarnu proceduru. Zakon se nije našao na Dnevnom redu domova Parlamenta Federacije BiH u ranijem sazivu.

Vlada FBiH je svojim Zaključkom V.broj 428/2015 od 02.04.2015. godine zadužila sve ministre i rukovodiocce federalnih organa uprave da dostave Informaciju o statusu nacrta zakona, prijedloga zakona i drugih propisa koji se nalaze u parlamentarnoj proceduri, a nisu razmatrani ni na jednom od domova Parlamenta FBiH. Tako je ovo Ministarstvo, svojim aktom broj: 01-49-3023/15 od 14.04.2015. godine Vladi FBiH, dostavilo informaciju o povlačenju 12 zakona čiji je obrađivač iz parlamentarne procedure, između ostalih i ovog Zakona. S obzirom na navedeno, prednacrt ovog Zakona se ponovo prosljeđuje Vladi FBiH, a nakon pribavljanja ponovnih mišljenja nadležnih institucija.

Vlada Federacije BiH je na svojoj 13. sjednici od 02.07.2015. godine utvrdila nacrt ovog Zakona, te isti prosljedila Parlamentu Federacije BiH na dalje postupanje.

Predstavnički dom Parlamenta Federacije BiH na 3. redovnoj sjednici, održanoj 27.10.2015. godine, donio je Zaključak broj: 01-02-998/15 od 04.11.2015. godine, kojim se prihvata Nacrt zakona o razvojnom planiranju i upravljanju razvojem u Federaciji Bosne i Hercegovine, te se smatra da može poslužiti kao osnova za izradu Prijedloga zakona. Predlagač je zadužen da organizuje i provede javnu raspravu u trajanju od 90 dana, u

skladu sa odredbama Poslovnika Predstavničkog doma Parlamenta FBiH o proceduri za organizaciju i provedbu javne rasprave.

Također, Dom naroda Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine na 5. sjednici od 19.11.2015. godine donio je Zaključak broj: 02-02-988/15 od 23.11.2015. godine kojim se prihvata Nacrt zakona o razvojnom planiranju i upravljanju razvojem u Federaciji Bosne i Hercegovine, te se zadužuje Vlada FBiH da organizuje i provede javnu raspravu u trajanju od 90 dana i da se poštuje procedura predviđena za donošenje zakona iz zajedničke nadležnosti Federacije Bosne i Hercegovine i kantona. Oba doma Parlamenta FBiH su svojim zaključcima zadužili predlagača da prilikom izrade Prijedloga zakona uzme u obzir sugestije, primjedbe i prijedloge iznesene u javnoj raspravi. Nakon prijema ovih zaključaka pristupilo se održavanju javnih rasprava. Iste su u toku mjeseca januara/februara 2016. godine održane u Sarajevu, Mostaru, Tuzli, Bihaću i Livnu. Materijal je dostavljen pismeno i svim kantonalnim skupštinama (mišljenja su dostavili Bosansko-podrinjski kanton, Posavski kanton, Tuzlanski kanton, Zeničko-dobojski kanton, Srednjobosanski kanton, Hercegovačko-neretvanski, te Vlada Kantona 10, dok se skupštine slijedećih kantona niti nakon urgencije nisu izjasnile o tekstu ovog Zakona: Sarajevski, Unsko-sanski, Kanton 10 i Zapadnohercegovački). Također, kompletan materijal (zakon, obrazloženje i Javna politika - procjena uticaja se nalaze na web stranici Federalnog ministarstva pravde).

KOMENTARI SA JAVNIH RASPRAVA I IZJAŠNJENJA KANTONALNIH SKUPŠTINA

- Dopuna člana 3. Definicije, u tački na kraju teksta iza riječi: „razvoja“, umjesto tačke stavlja se zarez i dodaje tekst: „uzimajući u obzir prirodne opasnosti i klimatske promjene.“ – po prijedlogu predstavnika UNDP-a kako bi se definicija razvoja uskladila sa globalnim pristupima vezanim za razvoj. Prijedlog prihvaćen.
- Uvođenje nove definicije: „Integralna strategija razvoja jedinica lokalne samouprave definira javne politike i usmjerava razvoj područja lokalne samouprave sukladno miPRO metodologiji izrade Integralne strategije razvoja općine.“ – prijedlog sa javne rasprave u Mostaru. Primjedba nije prihvaćena jer će se propisom o metodologiji kao podzakonskim aktima definisati način izrade ovog strateškog dokumenta. Principi miPRO metodologije će biti sastavni dio podzakonskih akata predviđenih ovim zakonom.
- Član 3. stav (2) prijedlog da se riječ: „roda“ zamijeniti riječju „spola“ – javna rasprava Mostar. Primjedba nije prihvaćena jer je riječ: „roda“ upotrijebljena u skladu sa Pravilima za izradu propisa na nivou Federacije BiH („Službene novine Federacije BiH“, broj 71/14), i prilagođena je jezičkim verzijama zakona.
- U članu 5. uz nabrojana savjetodavna tijela dodati i „vijeća za razvojno planiranje jedinica lokalne samouprave (vijeća jedinica lokalne samouprave)“ – prijedlog sekretara Ministarstva razvoja i poduzetništva TK i sa rasprave u Mostaru - Primjedba nije prihvaćena, uz obrazloženje za član 14.
- Član 7. stav 2. u tački b) iza riječi: „Federaciji“, dodati riječi: „strategije razvoja kantona“ – prijedlog sekretara Ministarstva razvoja i poduzetništva TK – Emir Nikšić – Prijedlog prihvaćen i ugrađen u tekst zakona.
- Član 7. stav (2) u tački g) tekst: „javno dostupnim“ razvojnim indikatorima – javna rasprava u Livnu – Primjedba je prihvaćena i ugrađena u tekst zakona.
- Član 8. stav (2) iza tačke a) dodaje se nova tačka koja glasi: „učešće u izradi sektorskih strategija kantona, strategija razvoja jedinica lokalne samouprave u sastavu kantona, Strategije razvoja Federacije, te strateških dokumenata Bosne i Hercegovine“ – javna rasprava Bihać – Primjedba je prihvaćena i ugrađena u tekst zakona.
- Član 8. stav (2) - koordinaciju procesa monitoringa, evaluacije i izvještavanja o realizaciji strategije razvoja kantona u skladu sa utvrđenim sistemom indikatora i vođenje javno dostupne baze podataka za praćenje implementacije strateških dokumenata kantona – javna rasprava u Livnu – Primjedba je prihvaćena i ugrađena u tekst zakona.

- Član 9. stav 2. formulacija tačka - koordinaciju izrade sektorskih strategija u kantonima, u skladu sa odredbama člana 19. ovog zakona – javna rasprava u Bihaću – Primjedba nije prihvaćena jer je ovaj segment već definisan u članu 8. stav 2. tačka a);
- 2) učešće u izradi strategije razvoja i drugih sektorskih strategija kantona, Federacije i Bosne i Hercegovine – javna rasprava u Bihaću – Primjedba je prihvaćena i ugrađena u tekst zakona;
- 3) koordinaciju učešća jedinica lokalne samouprave u procesima izrade sektorskih strategija kantona, u skladu sa načelom OMK – javna rasprava u Bihaću – Primjedba nije prihvaćena jer je već obuhvaćeno drugim članovima zakona koji regulišu ovaj segment.
- Član 10. prijedlog sa javne rasprave u Bihaću da se da kompetencija analize i davanje prijedloga za više nivoe u BiH – Primjedba nije prihvaćena jer je obuhvaćena stavom 3. ovog člana.
- U članu 10. dodati tekst: „(x) Unutarnja organizacijska jedinica u lokalnoj samoupravi za poslove upravljanja razvojem je Služba za razvoj ili Odjel za razvoj kao samostalna organizacijska cjelina ili pri Uredu načelnika.“ – javna rasprava u Mostaru – Primjedba nije prihvaćena jer predloženi način organizacije poslova, a ne organizacionih oblika, ostavlja mogućnost organima i institucijama da u skladu sa svojim potrebama i organizacijom odrede organizacioni oblik u okviru kojeg će se organizovati poslovi vezano za razvojno planiranje i upravljanje razvojem.
- Član 11. stav (2) iza riječi:“predstavnik Udruženja poslodavaca Federacije Bosne i Hercegovine“, dodati riječi: „Federalni zavod za statistiku, predstavnici univerziteta i akademske zajednice, predstavnik Privredne komore Federacije Bosne i Hercegovine, nevladinih organizacija i drugih relevantnih aktera“- javna rasprava u Tuzli – Primjedba je prihvaćena na odgovarajući način ugrađena u tekst zakona.
- Član 13. u stavu (2) iza riječi: „poslodavaca“ dodati riječi: „predstavnici univerziteta i akademske zajednice“- javna rasprava u Tuzli - Primjedba je prihvaćena i na odgovarajući način ugrađena u tekst zakona.
- Član 13. dodati novi stav „(3) Po potrebi, u okviru Vijeća kantona osnivaju se sektorska vijeća koja imaju savjetodavnu ulogu u procesima definisanja, implementacije, monitoringa, evaluacije i izvještavanja o realizaciji specifičnih sektorskih prioriteta kantona,“- javna rasprava u Mostaru – Primjedba je prihvaćena i ugrađena u tekst zakona.
- Član 14. točka 2) dodati riječi: „o strateškim dokumentima Bosne i Hercegovine“, te „strategiji razvoja kantona“, javna rasprava u Mostaru, Bihaću i Tuzli – Primjedba je prihvaćena i ugrađena u tekst zakona.
- Iza člana 14. dodati novi član: „VIJEĆA JEDINICA LOKALNE SAMOUPRAVE“. Nije neophodno formiranje ovog tijela na ovom nivou, isto se odnosi i na član 15. Savjet načelnika. Savjetodavna tijela na nivou FBiH i na nivou kantona su planirana kao savjetodavna tijela koja osiguravaju vertikalno učešće nižih nivoa vlasti u procesu razvojnog planiranja i upravljanja. Jedinice lokalne samouprave uključene su za nivo kantona, te one u skladu sa svojim načinom funkcionisanja i organizacije neće biti u mogućnosti na ovakav način formirati i organizovati funkcionisanje ovakvih savjetodavnih tijela, te će podzakonskim aktima biti utvrđeni principi i mehanizmi uključivanja šire javnosti i konsultacija na ovom nivou.
- (1) Savjet načelnika je tijelo Općinskog načelnika koje ima savjetodavnu ulogu u procesima definiranja i implementacije lokalnih razvojnih pravaca, o realizaciji razvojnih prioriteta u općini, i djeluje u skladu sa načelima partnerstva i saradnje.
- (2) Savjet načelnika čine: Pomoćnik načelnika za razvoj, pomoćnik načelnika za finansije, predstavnik (ili više njih) NVO sektora općine, predstavnik (ili više njih) poslovnog odnosno poduzetničkog sektora, po jedan predstavnik političkih stranaka u općinskom Vijeću što uključuje i Predsjednika Općinskog vijeća, vanjski eksperti za pojedina privredna ili sektorska razvojna pitanja.

- (3) Načelnik ili Savjet načelnika svojim aktom utvrđuju sastav i broj članova, način rada Savjeta načelnika, izvršavanja administrativno-tehničkih poslova, vodeći računa i o ravnopravnoj zastupljenosti spolova.
- Partnersko vijeće – savjetodavno tijelo sastavljeno od predstavnika javnog, poslovnog i civilnog sektora, odnosno predstavnika tijela državne uprave, jedinica područne (regionalne) samouprave, jedinica lokalne samouprave, privrednih subjekata, znanstvene zajednice, socijalnih partnera i organizacija civilnog društva, koje raspravlja i daje mišljenja i prijedloge na razvojne dokumente tokom njihove pripreme-javna rasprava u Mostaru.
Primjedba nije prihvaćena zbog složenosti strukture sastava ovog tijela.
- „Član xxxxx
- (1) Vijeća jedinica lokalne samouprave su tijela jedinica lokalne samouprave koja imaju savjetodavnu ulogu u procesima definisanja, implementacije, monitoringa, evaluacije i izvještavanja o realizaciji razvojnih prioriteta u jedinicama lokalne samouprave, i djeluju u skladu sa načelima partnerstva i saradnje.
- (2) Vijeća jedinica lokalne samouprave čine: predstavnici javnog, poslovnog i civilnog sektora, odnosno predstavnici jedinica lokalne samouprave, koje raspravlja i daje mišljenja i prijedloge na razvojne dokumente tokom njihove pripreme, izrade i provedbe.
- (3) Načelnik, odnosno gradonačelnik aktom utvrđuje sastav i broj članova vijeća, način rada vijeća, izvršavanje administrativno-tehničkih poslova. - Primjedba nije prihvaćena, obrazloženje kao za član 13.
- Član 15. stav (1) (Lipovača – Bihać) – prijedlog da se dodaju i sektorske strategije jedinica lokalne samouprave – Primjedba nije prihvaćena jer član 15. stav (1) koji definiše vrste strateških dokumenata u Federaciji ne uključuje sektorsku strategiju na nivou jedinice lokalne samouprave.
- Član 16. u stavu (4) iza riječi: „okvir“, dodati riječi: „za usklađivanje i“, u stavu (5) iza riječi: „Parlament Federacije“ dodaju se riječi: „na prijedlog Vlade Federacije“ – Primjedba je prihvaćena i ugrađena u tekst zakona.
- Član 16. u stavu (6) Vlada Federacije može predložiti Parlamentu Federacije usvajanje Strategije razvoja Bosne i Hercegovine kao Strategije razvoja Federacije, javna rasprava u Bihaću, umjesto riječi usvajanje staviti riječ preuzimanje – Primjedba nije prihvaćena jer je termin u skladu sa Pravilima za izradu propisa u FBiH, isto se odnosi na druge članove koji definišu ovo pitanje.
- (7) U slučaju iz stava 6. ovog člana, u Federaciji se izrađuju implementacioni dokumenti u skladu sa čl. 23. do 25. ovog zakona, uvijek se strateški dokument niže razine izrađuje posebno, a usklađuje se sa strategijom višeg nivoa, javna rasprava u Mostaru – Primjedba nije prihvaćena, jer u slučaju prihvatanja strateškog dokumenta višeg nivoa, niži nivo ima obavezu da po prihvaćenom dokumentu izradi svoje implementacione dokumente (Čl.23. -25).
- Član 17. stav (3) iza riječi: „nadležne“, dodati riječi: „institucije na nivou Bosne i Hercegovine“- javna rasprava u Sarajevu – Primjedba je prihvaćena i ugrađena u tekst zakona.
- Član 17. u stavu (4) iza riječi: „Federacije“ dodaju se riječi: „Trogodišnji i godišnji plan rada federalnih ministarstava“ – javna rasprava u Sarajevu – Primjedba je prihvaćena i na odgovarajući ugrađena u tekst zakona.
- Član 17. u stavu (5) iza riječi: “Federacije“, dodaju se riječi: „na prijedlog Vlade Federacije BiH“, javna rasprava u Sarajevu - Primjedba je prihvaćena i ugrađena u tekst Zakona (veza sa članom 19.).
- U članu 18. u stavu (2) iza riječi: „kantona“, dodaju se riječi: „Programa rada vlade kantona za mandatni period“ – javna rasprava u Tuzli – Primjedba je prihvaćena i ugrađena u tekst zakona.

- U članu 18. stav (4) mijenja se i glasi: „Strategija razvoja kantona predstavlja podlogu za usklađivanje i izradu strategija razvoja jedinica lokalne samouprave.“- javna rasprava u Mostaru – Prijedlog prihvaćen i ugrađen u tekst zakona.
- U članu 18. stav (5) mijenja se i glasi: „(5) Strategiju razvoja kantona donosi skupština kantona, na prijedlog Vlade kantona“ – javna rasprava u Mostaru, Primjedba je prihvaćena i ugrađena u tekst zakona.
- U članu 19. u stavu (3) iza riječi: „nadležne“, dodaju se riječi: „federalne institucije“- javna rasprava u Sarajevu – Prijedlog prihvaćen i ugrađen u tekst zakona.
- U članu 19. u stavu (3) iza riječi: „PJI kantona“, dodaju se riječi: „Trogodišnji i godišnji plan rada kantonalnih ministarstava“- javna rasprava u Mostaru – Prijedlog prihvaćen i ugrađen u tekst Zakona.
- U članu 19. u stavu (5) iza riječi: „kantona“, dodaju se riječi: „na prijedlog vlade kantona“ – javna rasprava u Bihaću – Primjedba je prihvaćena i ugrađena u tekst zakona.
- U članu 20. u stavu (1) na početku rečenice dodati riječ: „Integralnom“ – javna rasprava u Mostaru, - Primjedba nije prihvaćena jer je ovaj termin već određen u članu 3. Definicije u zakona.
- U članu 20. u stavu (2) iza riječi: „samouprave“, dodaju se riječi: „Programa rada načelnika, odnosno gradonačelnika za mandatni period“ – javna rasprava u Tuzli, Primjedba prihvaćena i ugrađena u tekst zakona, (veza sa čl. 18. i 19.)
- U članu 20. u stavu (4) iza riječi. „vijeće“, dodaju se riječi: „na prijedlog općinskog načelnika, odnosno gradonačelnika“. – javna rasprava u Mostaru i Bihaću, veza član 19. Primjedba prihvaćena i ugrađena u tekst zakona.
- U članu 20. stav (5) briše se, jer se općinske strategije nužno moraju uskladiti po vertikali sa strategijama viših razina vlasti – javna rasprava u Mostaru – Primjedba nije prihvaćena, jer je predložena formulacija ostavljena na dispoziciju u odlučivanju ovog nivoa.
- U članu 20. iza stava (6) dodaje se novi stav (7) koji glasi: „(7) Strategije razvoja jedinica lokalne samouprave izrađivati po miPRO metodologiji koja jasno i detaljno propisuje sve elemente procesa izrade i sadržajnu strukturu Integralne strategije razvoja općine“. – javna rasprava u Mostaru - Primjedba nije prihvaćena, jer će se principi miPRO koristiti u podzakonskim aktima koji su predviđeni ovim zakonom.
- U članu 22. u stavu (1) iza riječi:“ radu“, dodaju se riječi: “ Izvještaj o razvoju“ - javna rasprava u Sarajevu - Prijedlog prihvaćen i ugrađen u tekst zakona.
- U članu 27. iza stava (1) dodaju se novi st. koji glase: „(2) Vlada kantona, gradsko, odnosno općinsko vijeće na prijedlog Vijeća kantona, donosi odluku o izradi Strategije razvoja kantona i jedinice lokalne samouprave sedam mjeseci prije završetka prethodnog planskog ciklusa u Federaciji“ – javna rasprava u Tuzli, prihvaćeno i ugrađeno u tekst zakona. Stav (3) Općinsko, odnosno gradsko vijeće na prijedlog vijeća jedinica lokalne samouprave donosi odluku o izradi Strategije razvoja jedinice lokalne samouprave pet mjeseci prije završetka prethodnog planskog ciklusa u Federaciji- javna rasprava u Tuzli prijedlog da se ovaj proces predvidi i za kantone – Predloženi rokovi nisu prihvaćeni ali je izvršena korekcija i prilagođeni rokovi potrebama procesa.
- U članu 28. u stavu (4) na osnovu razvojnih ciljeva utvrđenih strateškim dokumenatima Federacije i kantona, a u skladu sa svojim nadležnostima, jedinice lokalne samouprave mogu donositi svoje strategije razvoja, javna rasprava u Livnu – Prijedlog prihvaćen i ugrađen u tekst zakona.
- U članu 29. u stavu (1) br. „24. i 25“, zamjenjuju se br. „iz čl. 23., 24. 25. i 26.“ – javna rasprava u Mostaru – Primjedba prihvaćena i ugrađena u tekst zakona.
- U članu 33. stav (3) mijenja se i glasi. „(3) Praćenje primjene ovog zakona u pogledu povezanosti procesa razvojnog planiranja i programiranja sa procesom izrade DOB-a, budžeta i PJI vrši Federalno ministarstvo finansija/Federalno ministarstvo financija u saradnji s Federalnim zavodom za Federaciju, odnosno kantonalna

ministarstva finansija u saradnji sa nadležnim institucijama iz člana 8. stav 2. tačka d) ovog zakona za kantone i u skladu sa članom 10. stav 2. tačka c) jedinice lokalne samouprave u njihovom sastavu.“ – javna rasprava u Livnu – Prijedlog prihvaćen i ugrađen u tekst zakona.

- U članu 36. u stavu (1) iza riječi: „zakona“ dodati riječi: „u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.“ – Prijedlog prihvaćen i ugrađen u tekst zakona; u stavu (2) iza riječi: „zakona“, dodaju se riječi: „u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.“, te u stavu (3), iza riječi: „zakona“, dodaju se riječi: „u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona“- javna rasprava u Bihaću, – Primjedba prihvaćena i ugrađena u tekst zakona.
- U članu 37. u st. (2) i (3) riječi: „reviziju i“, brišu se- javna rasprava u Livnu, Primjedba prihvaćena i ugrađena u tekst zakona.

- **PRIMJEDBE SKUPŠTINA**

- **POSAVSKI KANTON –**

- Primjedba kojom se navodi da ovim zakonom nisu predviđeni sigurni mehanizmi provedbe, te da predloženim zakonom nije naglašena zakonska obaveza niti pravno obavezujuća dimenzija propisanih odredbi. - Primjedba nije prihvaćena iz razloga što je forma ovog pravnog akta „zakon“, a on predstavlja „normativni akt države koji po tačno određenom postupku donosi zakonodavni organ (parlament). Zakon je nakon Ustava najviši i najvažniji pravni akt i svi drugi pravni akti u državi moraju biti s njim u skladu. Svi mehanizmi predviđeni ovim zakonom su provodivi i mnogi se od njih već koriste u radu institucija na svim nivoima u Federaciji. Jedan od ciljeva zakona je uspostavljanje jedinstvene strukture u oblasti razvojnog planiranja i s tim povezanih poslova, te ujednačavanje strukture implementacionih i strateških dokumenata.
- Primjedba koja se odnosi na ulogu vijeća za razvojno planiranje na nivou FBiH i kantona koji, po mišljenju Vlade/Skupštine PK, treba da imaju ulogu glavnih subjekata u provođenju ciljeva zacrtanih razvojnim strategijama određenog niova vlasti, a ne da imaju savjetodavnu ulogu na način kako je to predviđeno zakonom. Primjedba nije prihvaćena jer ova tijela po svom sastavu i ulozi imaju odlučujuću ulogu u procesu kreiranja sadržaja i određivanja prioriteta u strateškim dokumentima koji se donose. Vijeća nisu nosioci/subjekti koji provode ciljeve zacrtane strateškim dokumentima, ona treba da definišu i odrede ciljeve koji će se predvidjeti u strateškim dokumentima, a implementirat će ih nadležne institucije na svim nivoima u FBiH. Na ovaj način Federacija djeluje u skladu sa praksama zemalja članica EU, gdje je princip partnerstva jedan od vodećih principa pri definisanju razvojnih politika (npr. zakoni o regionalnom razvoju Hrvatske i Bugarske).
- Primjedba koja se odnosi ne nedostatak pravno obavezujućih mehanizama za dosljednu provedbu strateških dokumenata. Primjedba nije prihvaćena iz razloga što sadržaj zakona omogućava svakom nivou vlasti da u skladu sa svojim mogućnostima i realnim potrebama razvija mehanizme za razvojno planiranje. Propisivanje kaznenih odredbi u smislu primjene ovog zakona ne bi imalo svoju svrhu i dovelo bi do usložnjavanja cijelog procesa uvodeći nove mehanizme za njihovu kontrolu. Institucije na svim nivoima u FBiH već imaju određene mehanizme i institucije koje se bave poslovima razvojnog planiranja, te će svi subjekti ovog procesa prolazeći kroz proces evropskih integracija i apliciranja za finansijska sredstva predpristupnih fondova, morati prilagoditi svoj način poslovanja i organizacije kako bi ovim izazovima adekvatno mogli odgovoriti.

- **ZENIČKO-DOBOJSKI KANTON –**
- STRUČNA SLUŽBA ZA RAZVOJ I MEĐUNARODNE PROJEKTE
- Prijedlog da se dodaju definicije za: Program rada Vlade FBiH za mandatni period, Godišnji program rada Vlade FBiH, Program rada vlade kantona za mandatni period, godišnji program rada vlade kantona, program rada općinskog načelnika, odnosno gradonačelnika za mandatni period, godišnji program rada općinskog načelnika, odnosno gradonačelnika – Prijedlog nije prihvaćen jer su ovim pojmovi već definisani Poslovníkom o radu Vlade FBiH i drugim aktima.
- Član 14. stav (2), umjesto riječi: „o Strategiji razvoja Federacije“, zamjeniti sa riječima: „o Strategiji razvoja kantona“- Prijedlog prihvaćen i ugrađen u tekst zakona.
- Član 18. stav (2) iza riječi: Strategija razvoja kantona je osnovni dokument za izradu sektorskih strategija, DOB-a, Budžeta i PJI kantona“, dodati riječi: „Programa rada vlade kantona za mandatni period“. U stavu (3), dodati riječi: „i strateškim dokumentima Bosne i Hercegovine“, Prijedlog nije prihvaćen jer su postojećom definicijom obuhvaćeni svi strateški dokumenti i na nivou Bosne i Hercegovine.
- Član 19. stav (2), dodati riječi: „Strategije razvoja Bosne i Hercegovine“- Prijedlog prihvaćen, i ugrađen u tekst zakona.
- Član 20. st. (2) i (3), dodati riječi: „Programa rada općinskog načelnika, odnosno gradonačelnika za mandatni period“ - Prijedlog prihvaćen i ugrađen u tekst zakona.
- U članu 22. stav (1), dodati riječi: „Izvještaj o razvoju“ – Prijedlog prihvaćen i ugrađen u tekst zakona.
- U članu 27., predloženi novi rokovi od godinu dana za donošenje odluke o izradi strategije. – Prijedlog je prihvaćen, ovaj član je u potpunosti preformulisan i rokovi prilagođeni ciklusima planiranja.
- Generalno mišljenje Ministarstva za obrazovanje, nauku, kulturu i sport Zeničko-dobojskog kantona koje se odnosi na određivanje načina odlučivanja u vijećima, konsenzusa i sl. uz određivanje rokova – Primjedba je opravdana u pogledu preciziranja pojedinih pitanja koja se odnose na način funkcionisanja vijeća na nivou FBiH i drugih nivoa. Međutim, mora se istaći da će odgovarajućim normativnim aktima ovih tijela biti definisana ova pitanja (čl. 11., 13., 15.).
- Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede, član 28.st. 3. i 4. umjesto riječi. „mogu donijeti“, treba staviti riječ: donose“- Primjedba nije prihvaćena, zbog nadležnosti kantona, ovaj segment im je ostavljen na dispoziciju da li će donijeti ili ne.
- Ministarstvo finansija – Primjedba u vezi sa odredbom koja se odnosi na troškove koji će se pojaviti za rad vijeća na kantonalnom nivou, u smislu neravnopravnih podjela javnih prihoda - Obrađivač ovog zakona nema nadležnost za postupanje u smislu date primjedbe.
- **TUZLANSKI KANTON –**
- Ministarstvo razvoja i poduzetništva – član 5. dodati i jedinice lokalne samouprave – Prijedlog prihvaćen i ugrađen u zakon. Prijedlog da se u stavu (2) dodaju i vijeća za razvojno planiranje i upravljanje u jedinicama lokalne samouprave – nije prihvaćen, obrazloženje opširnije dato ranije u tekstu.
- Član 11. stav (2), prijedlog da se u sastav Vijeća dodaju i predstavnici univerziteta, prihvaćen i na odgovarajući način ugrađen u tekst zakona. Isto se odnosi na primjedbu u članu 13. stav (2).
- Član 14. stav (2) ispravka štamparske greške, te riječ: „Federacije“, zamjeniti sa riječju: „kantona“ – Prijedlog prihvaćen i ugrađen u tekst zakona.
- Dodavanje novih članova iza člana 14. koji se odnose na sastav i nadležnost vijeća jedinica lokalne samouprave – Prijedlog nije prihvaćen, razlozi već obrazloženi u tekstu obrazloženja.
- Član 16. stav (7), ispravka štamparske greške – Konstatacija prihvaćena i ugrađena u tekst zakona.

- Član 18. u stavu (2), dodati riječi: „programa rada vlade kantona za mandatni period“ – Prijedlog prihvaćen i ugrađen u tekst zakona.
- U članu 20. u stavu (2) dodati riječi. „programa rada općinskog načelnika, odnosno gradonačelnika za mandatni period“ - Prijedlog prihvaćen i ugrađen u tekst zakona.
- U naslovu poglavlja IV dodati i kantone i jedinice lokalne samouprave – Prijedlog nije prihvaćen termin, „Federacija“, obuhvata i niže nivoe.
- U članu 28. u st. (3) i (4), riječi. „mogu donositi“, zamjeniti riječju „donose“- Prijedlog nije prihvaćen, obrazloženje dato u tekstu.
- Naziv Poglavlja VII. promjeniti u „Nadzor nad primjenom ovog Zakona“. – Prijedlog prihvaćen i ugrađen u tekst zakona.
- Prijedlog da se uvede novo Poglavlje kojim bi se propisale kaznene odredbe nije prihvaćen, obrazloženje dato u tekstu.
- Član 36. dodati rok od jedne godine za usklađivanje pravilnika o unutrašnjoj organizaciji, prihvaćeno i ugrađeno u tekst zakona.
- Član 37. skratiti predloženi rok od 18 mjeseci na 12. Član 37. je u potpunosti preformulisan.
- **VLADA KANTONA 10 –**
- Proces pripreme i donošenja strateških dokumenata trebao bi biti koncipiran od dna prema gore. Primjedba nije prihvaćena jer su odredbe zakona koncipirane na način da se radi o dvosmjernom principu u okviru kojeg se procesi razvojnog planiranja odvijaju i od dna prema vrhu i obratno.
- U članu 16. stav (4) predvidjeti da Strategija razvoja FBiH predstavlja okvir za izradu strategija razvoja nižih nivoa – prihvaćeno i na odgovarajući način ugrađeno u zakon.
- Član 17. stav (2) dodati da se sektorske strategije rade i na osnovu sektorskih strategija kantona. Primjedba nije prihvaćena, obrazloženje dato u tekstu.
- Član 18. stav (4), strategija razvoja kantona predstavlja okvir za izradu strategija razvoja jedinica lokalne samouprave. Primjedba prihvaćena i na odgovarajući način ugrađena u zakon.
- Član 19. stav (2) prijedlog da se sektorske strategije Federacije izrađuju na osnovu sektorskih strategija kantona. Prijedlog nije prihvaćen, jer se članom definišu sektorske strategije kantona, član je djelimično preformulisan.
- Član 28. st. (3) i (4) primjedba nije jasna jer je izvršeno prepisivanje postojećih odredbi.
- **SREDNJOBOSANSKI I BOSANSKO-PODRINJSKI KANTON GORAŽDE** - bez primjedbi.

- **HERCEGOVAČKO-NERETVANSKI KANTON**

Skupština Hercegovačko-neretvanskog kantona svojim aktom broj: 02-01-XX-271/16 od 07.10.2016. godine dala je pozitivno mišljenje na ovaj Zakon uz zahtjev da se uvažavaju mišljenja i prijedlozi iz Zaključka Vlade HNK. U Zaključku Vlade HNK navodi se da Vlada HNK smatra da je ovaj zakon dobra podloga za uspostavljanje sistema planiranja razvoja u FBiH, uz poštivanje ustavnih nadležnosti kantona i bez stvaranja dodatnih finansijskih opterećenja za njih. Uz ove zaključke u materijalu se nalaze i mišljenja Ureda za zakonodavstvo HNK, Ministarstva pravosuđa, uprave i lokalne samouprave HNK i Ministarstva privrede (u tekst Zakona ugrađene primjedbe ovog Ministarstva čiji je predstavnik bio aktivan učesnik javne rasprave održane u Mostaru), te Ministarstva za pitanje boraca HNK.

VII. – RASPORED PREISPITIVANJA PROPISA

U svrhu efikasnog provođenja Zakona, prioritarno će se pristupiti donošenju podzakonskih akata predviđenih ovim zakonom, koji obezbjeđuju institucionalni okvir na svim nivoima vlasti u Federaciji, te izradi i donošenju propisa propisanih Zakonom s ciljem detaljnijeg regulisanja procesa razvojnog planiranja i upravljanja razvojem. U tom cilju, u smislu provođenja konkretnih odredbi Zakona prvenstveno treba pristupiti izradi i donošenju novih, odnosno izmjenama i dopunama postojećih i to:

- Akata nadležnih vlada kojim se uređuje način izbora članova i način rada vijeća iz čl. 12. i 14. Zakona;
- Akata nadležnih federalnih organa uprave i upravnih organizacija (pravilnika o unutrašnjoj organizaciji) s ciljem uspostavljanja efikasne organizacije poslova razvojnog planiranja i upravljanja unutar istih;
- Akata vlada kantona kojima se organizuju poslovi razvojnog planiranja i upravljanja razvojem na nivou kantona, te akata (pravilnika o unutrašnjoj organizaciji) kantonalnih organa uprave i upravnih organizacija kojima se organizuju ovi poslovi unutar istih;
- Akata na nivou jedinica lokalne samouprave;
- Akata kojima se donose metodologije iz ovog zakona.

Istovremeno, sa donošenjem akata vezanim za uspostavljanje institucionalnog okvira, uskladiće se postojeći propisi kojima se uređuju nadležnosti, organizacija i funkcionisanje tijela federalne, odnosno kantonalne uprave i jedinica lokalne samouprave, u kojima se trenutno nadležnosti u vezi s razvojnim planiranjem i upravljanjem razvojem samo djelimično definišu.

S ciljem obezbjeđenja ujednačenog metodološkog pristupa razvojnog planiranju i upravljanju razvojem i uspostavljanja zaokruženog sistema, na svakom nivou vlasti u Federaciji, potrebno je odmah pristupiti usklađivanju ključnih zakonskih i podzakonskih akata koji već djelimično uspostavljaju koordinacione mehanizme i procese u sistemu razvojnog planiranja i upravljanja razvojem, naročito u mjeri u kojoj su u suprotnosti sa ovim zakonom. U tom smislu, neophodno je uskladiti niz postojećih podzakonskih akata kojima se trenutno ova oblast uređuje, kao akt o metodologiji za identifikaciju, formulaciju i utvrđivanje programa javnih investicija i prioriteta razvojnih programa i projekata.

Dalje, potrebno je pristupiti izradi izmjena i dopuna ključnih zakona i podzakonskih akata koji su od značaja za koherentan sistem razvojnog planiranja i upravljanja razvojem i koji uređuju oblasti na koje sam Zakon upućuje, kao što su Zakon o budžetima u Federaciji, akti kojim se reguliše Program javnih investicija, te propisi kojima se reguliše prostorno planiranje i uređenje na nivou Federacije i kantona.

Imajući u vidu da pojedini sektorski zakoni uspostavljaju sistem razvojnog planiranja i upravljanja razvojem u oblastima koje regulišu (Zakon o poljoprivredi, Zakon o poljoprivrednom zemljištu, i sl.) na način koji neće biti u potpunosti usaglašen sa Zakonom, slijedeći prioritet je izrada i usvajanje izmjena i dopuna ovih zakona kako bi se obezbijedila usklađenost i povezanost procesa izrade sektorskih strateških dokumenata, te praćenja i izvještavanja o njihovoj implementaciji.